

Mobbningsförebyggande plan i Cygnaeus skola

Innehåll

1. Målsättningar
2. Juridisk bakgrund
3. Övergripande frågeställningar för handlingsplanen
4. Definition av mobbning
5. Hur skall vi tillsammans motverka mobbning?
6. Åtgärder på elevnivå när mobbning förekommer
7. Mobbningsförebyggande åtgärder

1. MÅLSÄTTNINGAR

Handlingsplanens målsättning är att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasseri genom att:

1. **förebygga** mobbning, våld och trakasserier
2. **stödja** kamratrelationer i skolan
3. **skapa engagemang** hos lärare och föräldrar
4. **ingripa i** existerande mobbning, våld och trakasserier i skolmiljön.
5. **informera** berörda parter

2. JURIDISK BAKGRUND

Lagen om grundläggande utbildning förpliktar skolan att i samband med läroplanen utarbeta en plan för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasseri.

Utbildningsanordnaren skall verkställa planen och övervaka att den iakttas och förverkligas (477/2003, 29 §).

Planen skall göras upp i enlighet med de bestämmelser som Utbildningsstyrelsen utfärdar. (Utbildningsstyrelsen 2020).

3. ÖVERGRIPANDE FRÅGESTÄLLNINGAR FÖR HANDLINGSPLANEN

Hur vi definierar mobbning?

Hur ska vi tillsammans motverka mobbning?

Hur ingriper vi i mobbning?

Hur ser vi vuxna vad som händer?

4. DEFINITION AV MOBBNING

En person är mobbad när hen, oftast upprepade gånger och under viss tid, blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera andra personer. Med mobbning menas negativt eller elakartat beteende från en eller flera personer som riktar sig mot en person (eller flera) som har svårt att försvara sig (som känner sig mera eller mindre hjälplös).

Negativ handling:

- Beteende som skadar en annan person eller skapar obehag (aggressiv handling)

Kan ta sig uttryck i:

- Fysisk kontakt
- Ord
- På annat sätt (t.ex. grimaser, gester, utfrysning, spridning av rykten)

Omständighet:

- En faktisk eller upplevd (uppfattad) obalans i styrkeförhållandet: Den som blir utsatt har svårt att försvara sig.

Mobbningen sker vanligtvis utan (uppenbar) provokation från den som blir utsatt. Mobbning är inte detsamma som konflikter, strider, bråk eller slagsmål.

Mobbning förekommer i olika former:

Som psykisk mobbning:

- Utfrysning, miner, gester, ignorering, undvikande, suckar och blickar.

Som verbal mobbning:

- Skällsord, skvaller, rykten, förtal och överdrifter.

Som fysisk mobbning:

- Oönskad beröring, slag, sparkar, knuffar, sabotage eller förföljelse

Som virtuell mobbning:

- Psykisk och verbal mobbning kan även förekomma via virtuella kanaler som WhatsApp, sociala medier, spel osv. Det kan vara hot, lögner, rykten, blockeringar, spridning av kränkande bilder och videofilmer osv.

Mobbning är ett grupphenomen. Vem som helst kan bli mobbad. Det är viktigt att inte leta efter något hos den utsatta som gör hen till en mobbad person. När flera tillsammans deltar i mobbning av en annan elev kan man urskilja följande roller:

- den mobbade
- mobbaren
- medlöparen (hjälper mobbaren, när hen tagit första steget)
- mobbarens förstärkare (iakttar och uppmuntrar mobbaren)
- den mobbades försvarare
- den tysta godkännaren (ser mobbningen men gör inget)

(KiVa skola Lärares handbok åk 1, 2018)

5. HUR SKA VI TILLSAMMANS MOTVERKA MOBBNING?

För att säkra en trygg skolmiljö för våra elever så arbetar vi på följande sätt:

Skolans roll

Skolan har nolltolerans när det gäller mobbning. För att få information om elevernas välbefinnande i skolan genomförs enkätundersökningar och skriftliga utvärderingar årligen i varje klass. Vi har heltäckande övervakning på hela skolgården under rasterna. Flera vuxna är ute under varje rast och är synliga med rastvakt-västar.

Skolans undervisning genomsyras av etik, moral och empati. Personalen fortbildas kontinuerligt i likabehandling, aktuell lagstiftning m.m. Skolan använder sig av KiVa-materialet i årskurserna 1 och 3. I de övriga årskurserna används Mieli och Friends materialen. Skolan har även temadagar i skolan kring likabehandling, artighet, trivsel, antimobbning.

Mobbning är en punkt som tas upp på föräldramöten. Under mötet får föräldrarna information om hur skolan jobbar för att motverka mobbning.

Det är viktigt att de vuxna i skolan med sitt förhållningssätt tydligt visar att man inte accepterar någon form av mobbning och att man omedelbart vidtar åtgärder ifall det förekommer misstanke om mobbning.

Samarbete mellan skolan och hemmet:

Prata med ditt barn om mobbning. Är någon i klassen utsatt? Är någon ensam och utfryst?

Ta kontakt med klassläraren eller skolans KiVa-team ifall du upplever att ett barn utsatts för mobbning eller är delaktig i det på något sätt. Tänk på hur du talar inför barnen om skolan, skolans personal, andra elever och deras familjer. Det är viktigt att du som förälder tydligt visar att du inte accepterar mobbning. Om skolan och hemmet tillsammans jobbar mot mobbning får det en positiv inverkan på barnen.

Elever, lärare, skolledning och elevvårdspersonal kan göra mycket, men det är önskvärt att även hemmen hjälper till. Barn berättar inte alltid om mobbning, som de känner till därför att de tror att det är skvaller eller för att de är rädda för hämnd. Att berätta om mobbning är inte skvaller, det är att hjälpa den som har det svårt.

6. HUR INGRIPER VI I MOBBNING?

Konflikter

Till lärarens uppgifter hör att reda ut konfliktsituationer i skolan. Ifall läraren inte lyckas reda ut situationen och den upprepar sig flyttas ärendet till skolans KiVa-team.

Skolans KiVa-team – en del av elevvården

KiVa-teamets verksamhet är en del av elevvårdsarbetet i skolan. Initiativ till att ärendet förs till teamet kan även komma direkt från föräldrar, elever, övrig personal i skolan eller rektor.

Teamets sammansättning bestäms i början av läsåret och de träffar alla klasser under en presentationsrunda under hösten. Teamet informerar rektorn om KiVa-ärenden vid behov och kan kalla in förstärkning i form av skolkurator, skolpsykolog, skolpolis eller annan utomstående expertis.

KiVa-teamets arbetssätt

Beskrivning av ett arbete kring ett mobbningsfall i skolan:

Steg 1

KiVa-teamet kopplas in efter att en sållningsblankett delgetts teamet. Initiativet till att KiVa-teamet blir inkopplad kan komma från klasslärare, kurator, övrig skolpersonal, elever eller vårdnadshavare som anmält om misstänkt mobbning. Teamledaren utser två personer från teamet att ta hand om fallet.

Steg 2

- a. Teamets två medlemmar samtalar med den mobbade eleven. Man ber eleven berätta om händelserna i klassen, under rasterna, i matsalen osv. Syftet är att få så mycket information som möjligt och därför uppmuntrar man eleven att berätta allt som har med saken att göra. Diskussionen protokollförs.
- b. Man samtalar också enskilt med mobbaren/mobbarna samt med andra elever vars namn har kommit fram i samband med ärendet. Samtalstiderna planeras så att de inblandade inte har möjlighet att diskutera sinsemellan.
- c. Man kommer överens om vilka åtgärder som vidtas och hur ärendet uppföljs.
- d. KiVa-teamets medlemmar skriver Wilma meddelande till alla inblandade vårdnadshavare samt till elever (fr.o.m. åk 4). KiVa-teamet håller vårdnadshavarna kontinuerligt uppdaterade om läget. Skolan har tystnadsplikt och informationen om de vidtagna åtgärderna i enskilda mobbningsfall ges inte till utomstående. Som vårdnadshavare har du dock rätt att ta del av de dokument som berör ditt barn.

Steg 3

KiVa-teamet följer upp de inblandade elevernas beteende och mående med korta intervaller. Ifall det framkommer nya saker i ärendet upprepas diskussionsrundan, protokollförs och nya meddelanden skickas hem. Man delger information till klassläraren, som för informationen vidare till andra i personalen vid behov, för att på det sättet skydda den mobbade eleven på det bästa möjliga sättet. Vid behov kan möten hållas även med vårdnadshavare.

Fortsatta åtgärder ifall mobbningen fortsätter

I samband med utredningen av ett mobbningsfall görs alltid en uppföljningsplan. Hur långt i framtiden planen sträcker sig beror på fallet i fråga och kan således variera beroende på situationen. I praktiken flyttas ärendet vidare via elevvården till annan instans ifall eleven inte har korrigerat sitt beteende efter en mobbningsutredning eller ifall antimobbningsgruppens verksamhet inte ger önskat resultat. Annan instans utanför skolan kan vara t.ex. polis eller socialmyndighet. Disciplinära åtgärder och straff enl. 36§ GrUtbl vidtas av skolan ifall eleven inte förbättrar sitt beteende och slutar mobbningen.

7. MOBBNINGSFÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

- många rastvakter ute på gården
- gruppdynamiska aktiviteter i klassen
- samarbete över klassgränserna
- elevråd
- fadderverksamhet
- enkäter
- kampanjer